

**"Я досліджую світ" підручник
для 4 класу закладів
загальної середньої освіти (у
2-х частинах) Частина 2**

Про книгу

Підручник для 4 класу закладів загальної середньої освіти за своїм змістом відповідає Державному стандарту початкової освіти та Типовій освітній програмі, розробленій під керівництвом О. Я. Савченко. Для учнів та учениць 4 класу.

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

**Підручник для 4 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)**

Частина 2

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

**ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН
2021**

УДК 502.2:613.955:371.38(075.2)

Б 90

Авторський колектив:

Наталя Будна, Тетяна Гладюк, Світлана Заброцька, Наталія Шост

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 16.01.2021 р. № 53)

Підручник створено за Типовою освітньою програмою,
розробленою під керівництвом О. Я. Савченко.

Будна Н. О.

Б 90 Я досліджую світ : підручник для 4 кл. закладів загальн. середн. освіти : у 2-х ч. Ч. 2. / Н. О. Будна, Т. В. Гладюк, С. Г. Заброцька, Н. Б. Шост. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2021. — 160 с. : іл.

ISBN 978-966-10-7193-2

Підручник за своїм змістом відповідає Державному стандарту початкової освіти та Типовій освітній програмі, розробленій під керівництвом О. Я. Савченко.

Для учнів 4 класу.

УДК 502.2:613.955:371.38(075.2)

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

© Будна Н. О., Гладюк Т. В.,
Заброцька С. Г., Шост Н. Б., 2021

© Навчальна книга – Богдан, виключна
ліцензія на видання, оригінал-макет, 2021

ISBN 978-966-10-7193-2

Освітні галузі

— громадянська
та історична

— соціальна
і здоров'язбережувальна

— природнича

— технологічна

Дорогий четвертокласнику! Дорога четвертокласнице!

Ми, Дмитрик і Наталочка, запрошуємо тебе продовжити досліджувати та пізнавати навколишній світ.

Разом ми помандруємо материками й океанами, ознайомимося з їх рослинним і тваринним світом, розширимо власні уявлення про життя людей на різних континентах.

Під час цієї незвичайної подорожі ми зможемо милуватися красою й різноманітністю природи рідної України, відкривати її багатства, поглиблювати знання про культуру, традиції та звичаї нашого народу. А ще ми поринемо у світ технологій і дізнаємось, які винаходи змінили життя людства. А головне — навчимося цінувати, любити й оберігати природу.

Отож, вирушаймо досліджувати цей дивовижний світ!

Умовні позначення

— поміркуй, виконай завдання, перевір себе

— скринька порад

— попрацюй у парі

— прочитай

— попрацюй у групі

— словничок

— досліді

— підсумуй свої знання

— електронний додаток

МІЙ ДІМ – ПЛАНЕТА ЗЕМЛЯ (продовження)

Австріалія

Що ти знаєш про Австріалію?

Я з'ясувала, що в перекладі з латинської мови слово «Австріалія» означає «південна земля». Її називають іще «материком напакі». Якщо у нас триває літо, то в Австріалії — зима; якщо у нас зима, то там — літо.

Знайдіть і покажіть на фізичній карті півкуль Австріалію. У яких півкулях вона розташована? Які океани омивають материк? Які форми земної поверхні тут переважають? Які водойми є на материку?

Австріалія — найменший материк Землі. Він розташований у Південній і Східній півкулях. Континент омивають теплі води двох океанів: на сході — Тихого, а на заході — Індійського.

Уздовж східного узбережжя Австралії простягається Великий бар'єрний риф, а біля південного узбережжя розташований острів Тасманія.

Материк Австралія найвіддаленіший від інших материків Землі. Найближче до нього на півночі лежить Євразія, а на півдні — Антарктида.

На континенті переважають рівнини. Найнижча з них — **Центральна низовина**. На сході вздовж узбережжя Тихого океану височіють гори — **Великий Вододільний хребет**. Найвища вершина материка — гора **Косцюшко**. Її висота — 2230 м.

Форми земної поверхні Австралії

Центральна
низовина

Великий
Вододільний хребет

Гора Косцюшко

Річка Муррей

Озеро Ейр

В Австралії є родовища залізних, алюмінієвих, мідних руд, золота, кам'яного вугілля, нафти і газу.

Територією материка протікає дуже мало великих річок. Невеликі річки пересихають і наповнюються водою лише після дощів. Найбільша і головна річка Австралії — **Муррей**. Навіть у посушливий період вона не пересихає.

В Австралії багато невеликих солоних озер. Найбільше озеро — **Ейр**.

У спекотну пору ця мілка водойма пересихає, укриваючи потріскану землю кіркою солі.

Розглянь карту теплових поясів. У яких теплових поясах розташована Австралія?

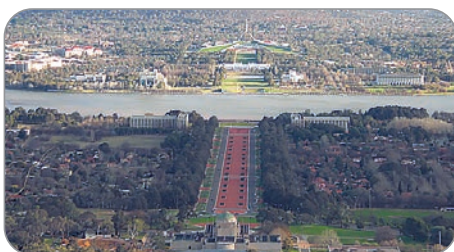
Австралія — найпосушливіший материк Землі. Його північна частина розташована в жаркому тепловому поясі, а південна — у помірному. Протягом року на більшій частині континенту спекотне літо й досить тепла зима. Опадів на материку випадає дуже мало.

Знайдіть на політичній карті світу Австралію. Які країни розташовані на материку?

Австралія — єдиний у світі материк, на якому розміщена одна країна — **Австралійський Союз**. Населення переважно проживає в містах, найбільшим серед яких є Сідней. Столиця Австралії — **Канберра**.

Міста Канберра і Сідней

Я дізнався, що визначною пам'яткою Австралії є Сіднейський оперний театр. Вітрилоподібний дах робить цю будівлю не схожою на жодну іншу в світі.

Австралія — найменш заселений людьми континент. Корінне населення — аборигени — малочисельне. Більшість австралійців — це нащадки англійських переселенців, вихідці з інших країн.

Австралійці

Обговоріть: 1 група — чому Австралію іноді називають великим островом; 2 група — чому значні території материка малозаселені; 3 група — чому австралійці бережливо ставляться до води.

Уяви, що ти на зимових канікулах вирушаєш у далеку подорож до Австралії. Який одяг візьмеш із собою? Чому?

Дізнайся (за вибором), використовуючи різноманітні джерела інформації: 1) яка мова в Австралії є державною; 2) що зображено на гербі країни; 3) чому озеро Ейр називають «мертве серце Австралії».

Перевір себе

1. Охарактеризуй особливості розташування материка Австралія на земній кулі.
2. Розкажи про форми земної поверхні, корисні копалини, водойми цього континенту.
3. Опиши Австралію, використовуючи слова, які починаються складом «най...».

Підсумуй свої знання

- Австралія — найменший, найсухіший і найвіддаленіший від інших материків Землі. На її території переважають рівнини. Головна річка Австралії — Муррей. Найбільше озеро — Ейр.
- На материку розміщена одна країна — Австралійський Союз. Його столиця — Канберра.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби
читати далі, придбайте, будь ласка,
повну версію книги.